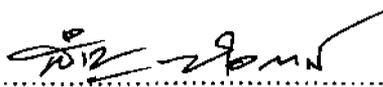

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

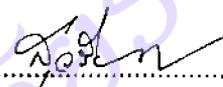
สมพิศ สุขปัญญา

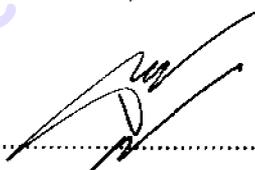
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม
ผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี เสนอโดย
นางสมพิศ สุขปัญญา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคอมหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา

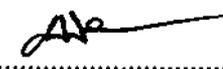

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์ไธมาส)
วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจาพรรณ แก้วเงิน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ เอกจริยวงศ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายสมเฒ สหโคร)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพกรณ์ แก้วเงิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ เอกจริยวงศ์
ชื่อนักศึกษา	สมพิศ สุขปัญญา
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำและคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของเคริชซีและมอร์แกน (Krejcie, & Morgan,) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วน หาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด โดยใช้สูตรโฟร์แมน (Foreman) สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ตารางเลขสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบวัดพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีภาวะผู้นำที่อาร์ซี (TRC) ของยูกัล (Yukl) สร้างเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ ลีเคอร์ท (likert rating scale) และ แบบสอบถามคุณธรรมผู้บริหาร หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) วิเคราะห์หาค่า IOC โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 นำไปทดลองใช้ (try out) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ระดับคุณธรรมและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสถิติทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
  - 1.1 พฤติกรรมผู้นำโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน เน้นความสัมพันธ์ และ เน้นการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน
2. ระดับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
  - 2.1 คุณธรรมโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านคุณธรรมในการครองตน การครองคน และ การครองงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี
  - 3.1 พฤติกรรมผู้นำโดยรวม มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมโดยรวม ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
  - 3.2 พฤติกรรมผู้นำโดยรวม มีความสัมพันธ์ กับคุณธรรมในการครองตน การครองคน และ การครองงาน ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน
  - 3.3 พฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน เน้นความสัมพันธ์ และ เน้นการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมโดยรวม ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

Thesis Title	The Relationship between the Behaviors of Leaders and the Morality of School Administrators under Sing Buri Educational Service Area Office
Thesis Advisors	Asst. Prof. Thapakorn Kaewngern Asst. Prof. Patcharin Akjariyawong
Name	Sompith Sookpunya
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2006

ABSTRACT

This research aims to 1) study the behaviors of leaders and the morality of school administrators under Sing Buri Educational Service Area Office, and 2) study the relationship between the behaviors of leaders and the morality of school administrators under Sing Buri Educational Service Area Office. The 331 samples consisted of school administrators and teachers selected through stratified random sampling and by using the Krejcie & Morgan table and simple random sampling. The sample size was determined by Forman formula. The research questionnaire was comprised of check a lists, a Likert Rating Scale, and a morality questionnaire for school administrators. The content validity was examined by item objective congruence IOC which ranged from 0.80-1.00. A reliability of the questionnaire value of 0.91 was calculated by Cronbach alpha coefficient. The data was analyzed by a ready-made program to calculate percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.), Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and t-test.

The findings can be summarized as follows:

1. the administrators' behavior under Sing Buri Educational Service Area Office revealed that:

1.1 the Leaders' behavior practices were at a high level. The areas of task-oriented behavior, relationship behavior, and transformational behavior, were all at a high level.

2. the measurement of the administrators' morality under Sing Buri Educational Service Area Office revealed that:

2.1 the morality practices overall were at a high level. The areas of exercising self-control, understanding others, and working happily were at a high level.

3. the relationship between behaviors of leaders and the morality of administrators under Sing Buri Educational Service Area Office revealed that:

3.1 the leaders' behavior overall related to morality at a moderate level with statistically significant difference at a 0.1 level.

3.2 the leaders' behavior overall related to the morals of: exercising self-control, understanding others, and working happily at a moderate level with statistically significant difference at a 0.1 level.

3.3 the behaviors of leaders regarding task-oriented behavior, relationship behavior, and transformational behavior overall related to morality at a moderate level with a statistically significant difference at a 0.1 level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำ กับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐาปกรณ์ แก้วเงิน ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ เอกจริยวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี นายสุวรรณชัย ทองคำ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี นางมณฑิรา วุฒิวิษณุนันท์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี นายสมจิตร เรืองวิสัย หัวหน้ากลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และ นายปัญญา บุรีเรือง ครูโรงเรียนวัดโพธิ์หอม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบและเสนอแนะการจัดทำเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร และ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่กรุณาให้คำปรึกษาเสนอแนะ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรีทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะคุณแต่บิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

สมพิศ สุขปัญญา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ภาวะผู้นำ.....	11
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	11
ความสำคัญของภาวะผู้นำ.....	13
บทบาทของภาวะผู้นำ.....	14
พฤติกรรมผู้นำ.....	22
ความหมายของพฤติกรรมผู้นำ.....	22
ความสำคัญของพฤติกรรมผู้นำ.....	22
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ.....	24
พฤติกรรมผู้นำตามแนวคิดของ ยุคลล์.....	30
พฤติกรรมที่เน้นงาน.....	34
พฤติกรรมที่เน้นความสัมพันธ์.....	36
พฤติกรรมที่เน้นการเปลี่ยนแปลง.....	38
หลักคุณธรรมในการบริหารงาน.....	39
ความหมายของหลักคุณธรรมในการบริหารงาน.....	39
ความสำคัญของหลักคุณธรรมในการบริหารงาน.....	41
องค์ประกอบของคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร.....	43

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
หลักกรรม.....	45
การครองตน.....	47
การครองคน.....	50
การครองงาน.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยในประเทศ.....	55
งานวิจัยต่างประเทศ.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	66
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	84
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	84
สมมติฐานในการวิจัย.....	84
วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	86

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	94
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	94
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	95
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	108
ภาคผนวก ข ผลตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค การหาความเชื่อมั่นแบบสอบถาม(Reliability).....	123
ภาคผนวก ง รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	125
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์การวิจัย.....	127
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	136

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ขนาดประชากร และขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน.....	65
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ.....	73
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมผู้นำด้านพฤติกรรมที่เน้นงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	75
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมผู้นำด้านพฤติกรรมที่เน้นความสัมพันธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	76
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมผู้นำด้านพฤติกรรมที่เน้นความเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	77
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมผู้นำโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	78
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมในการครองตนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	78
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมในการครองใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	80
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมในการครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	81
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณธรรมโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	82
ตาราง 11	แสดงผลการทดสอบและระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำและคุณธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.....	83

สารบัญภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 9
---------------------------------	--------

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี